

Nr 747

Av herr **Grebäck m. fl.**, om statsbidrag för vattenvårdande åtgärder vid icke bestående brukningsenheter.

(Lika lydande med motion nr 335 i Första kammaren)

Enligt kungörelsen angående statligt stöd till jordbrukets yttre och inre rationalisering kan statlig kreditgaranti och statsbidrag lämnas till kostnaderna för anläggningar för att ta till vara gödsel och avloppsvatten, i den mån dessa är att hänföra till fasta anläggningar i anslutning till ett brukningscentrum. Sådan garanti kan dock beviljas endast när ifrågavarande brukningsenhet uppenbarligen har förutsättningar att bestå på lång sikt. Med hänsyn till angelägenheten av att åstadkomma en förbättrad vattenvård uttalade jordbruksutskottet vid fjolårets riksdag att det kunde finnas skäl att införa en undantagsbestämmelse, som gör det möjligt att i vissa fall lämna kreditstöd även till vattenvårdsanläggningar vid sådana mindre jordbruk som ej bedöms vara långsiktigt bestående men som ändå under viss tid kommer att drivas som självständiga företag. Riksdagen begärde skyndsamt utredning av frågan.

Denna utredning har på Kungl. Maj:ts uppdrag verkställts av lantbruksstyrelsen. Enligt utredningen erfordras vattenvårdande åtgärder vid icke bestående enheter, främst i storleksgrupperna 5—10 och 10—20 ha. Anläggningar för att ta till vara gödsel, urin- och pressaft beräknas bli aktuella vid totalt ca 11 000 brukningsenheter. Den i genomsnitt erforderliga investeringen i fasta anläggningar uppskattar lantbruksstyrelsen till 2 500—3 000 kronor per brukningsenhet, vartill kommer kostnader för tankvagn eller urintunna. Det sammanlagda investeringsbehovet i sådana anläggningar vid ej långsiktigt bestående brukningsenheter beräknas därför uppgå till ca 30 milj. kr. En stor del av dessa investeringar bör enligt lantbruksstyrelsen komma till stånd inom en snar framtid. Styrelsen föreslår att finansieringen av vattenvårdande åtgärder vid icke bestående brukningsenheter skall underlättas genom statlig kreditgarantigivning. I fråga om reglerna för stödet anför styrelsen att kreditgaranti bör kunna lämnas för belopp motsvarande hela investeringen, dvs. även för inköp av urintunna eller tankvagn. Statligt kreditstöd skulle beviljas endast i fall då vattenvårdande myndighet bedömer åtgärder för att förhindra vattenförorening erforderliga. Stödet bör enligt lantbruksstyrelsen vidare komma i fråga endast för sådana anläggningar, som vid lägsta möjliga investering fyller de krav vilka bör ställas ur vattenvårdssynpunkt. I samråd med vatteninspektionen har lantbruksstyrelsen beräknat behovet av garantiutrymme för de aktuella lånen till tre milj. kr. för budgetåret 1966/67.

Departementschefen har upptagit och godtagit lantbruksstyrelsens förslag vid

behandlingen av nionde huvudtiteln, punkten C 9. Enligt propositionen skall Kungl. Maj:t äga meddela de bestämmelser som föranledes av bifall till förslaget.

Åtgärder som kan förbättra vattenvården är synnerligen angelägna. Vi ansluter oss givetvis till förslaget, att statlig kreditgarantigivning skall få utnyttjas för finansiering av vattenvårdande åtgärder även vid icke bestående brukningsenheter. Det måste emellertid uppmärksammas att de icke bestående brukningsenheterna därmed inte kommer i samma position som de bestående. Rationaliseringsbidrag kan nämligen utgå till vattenvårdande åtgärder vid de bestående brukningsenheterna men skall enligt förslaget icke kunna komma de icke bestående brukningsenheterna till del. Detta är enligt vår mening icke rimligt. De mindre jordbruksfastigheter som det här är fråga om är dömda att försvinna ur produktionen. Deras ägare kan därför inte när jordbruket läggs ned få kompensation för de vattenvårdsinvesteringar, som de enligt gällande bestämmelser kan föreläggas att göra. Enligt vår mening är det därför nödvändigt att statliga bidrag ställs till förfogande för vattenvårdsinvesteringar vid icke bestående brukningsenheter, på samma sätt som gäller för de bestående enheterna. I de bestämmelser, som Kungl. Maj:t enligt propositionen skall äga att meddela, bör hänsyn tagas härtill. Bidragen bör utgå ur det under punkten C 7 upptagna förslagsanslaget till bidrag till jordbrukets rationalisering m. m.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av nionde huvudtiteln måtte medge,

1. att bidrag enligt rationaliseringskungörelsen må kunna utgå till kostnaderna för vattenvårdande åtgärder vid icke bestående brukningsenheter enligt samma förutsättningar som gäller för brukningsenheter som bedöms bli bestående,

2. att det under punkten C 7 upptagna förslagsanslaget till bidrag till jordbrukets rationalisering m. m. må kunna disponeras även för här sagda ändamål.

Stockholm den 26 januari 1966

Erik Grebäck

Arne Persson
i Heden

Anders Dahlgren

Tage Sundkvist